

CIGARETTES « TASANI »

Les plus douces.

Envoi gratis d'un échantillon sur demande affranchie adressée à
A. PIOT, 41, Rue Brongniez (Bruxelles).
 Les Cigarettes TASANI se trouvent chez tous les bons marchands de Tabac

Botha, Dewet, Delarey.

M. BOGAERTS, artiste-peintre à Bruxelles,
 20, rue de la Montagne.

tient à la disposition du public les portraits à l'huile des 3 généraux, de Kruger, Steyn et L. Meyer; dimension 23 x 28 cm. à fr. 25,— pièce, y compris un beau cadre d'or très fin.

Un quart du montant sera remis aux généraux pour les veuves et orphelins Boers.
 Dem. prospectus et certificat de Mme Veuve Lucas Meyer.

VINS DE CHAMPAGNE

E. PARSEUR & Co. REIMS.

Sillery mousseux	fr. 3,00	Carte blanche	fr. 5,00
Bouzy supérieur	fr. 4,00	Cuvée Impériale	fr. 6,00

On peut avoir tous ces vins secs, dem-secs ou doux.

Franco à domicile. — Emballage en paniers de 15, 30 et 50 bouteilles.

Succursale: rue Vondel, 98, Bruxelles.

Boekhandel J. LEBÈGUE et Co, 46, Magdalenastraat, Brussel.

Buitengewoon voordelig aanbod.

WERKEN VAN H. CONSCIENCE

GROOT FORMAAT, VOLKSUITGAVE, PRACHTIGE BOEKDEELLEN MET PLATEN VERSIERD.

DE LERUY VAN VLAANDEREN, met 21 platen, fr. 2,50	HET IJZEREN GRAP, met 13 platen, fr. 1,25
DE KERELS VAN VLAANDEREN, 20 " " 3,00	DE BOERENKRIJG, " 13 " " 1,75
HET GOUBLAND, met 13 platen, " 1,75	Franco gezonden tegen remboursement.

Deze werken te zamen genomen 10 fr., betaalbaar fr. 2,50 ter levering en drie maandelijksche postquittanties van fr. 2,50, bij J. LEBÈGUE en Co, Uitgevers, 46, Magdalenastraat, te Brussel.

UNE MÉDAILLE D'OR.
 DEUX MÉDAILLES D'ARGENT.

Le personnel de l'Etat, Postes, Télégraphes, Chemins de Fer, Marine, des Chemins de fer Vicinaux, des Tramways Bruxellois, Economiques, Central-Car et tous les tramways provinciaux est informé qu'il doit s'adresser à la masse d'habillements de leur administration pour se procurer les

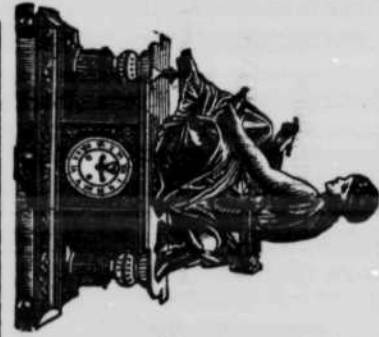
Montres ancres

MOERI'S PATENT

insensibles aux actions magnétiques, au prix de fr. 10 50 et de 12 fr. avec garantie de 2 ans, même en cas de bris du ressort. Pour les accidents et réparations, s'adresser au fournisseur: PARFONRY-DE VOS, 58, rue de Namur, Bruxelles.

Durée moyenne de la montre: Moeri's Patent: 20 à 25 ans.

LES TRAMWAYS BRUXELLOIS
 E. PARFONRY
 57, RUE DE NAMUR



Maison fondée en 1850.

H. LUPPENS & Cie
 BRONZE D'ARTS.
 Médaille d'or Paris 1886

151-155, Boulevard du Nord — Rue Neuve, 144-148
 BRUXELLES.
 — 0 —
Appareils d'écarrage.
 PENDULES — PORCELAINES
 FANTAISIES. — MEUBLES.
 Installations d'électricité

Fabrique de vitraux d'art,
 ENCADREMENT, DORURE.

Grand choix de gravures, lithographies,
 Oléographies.

GRAND ASSORTIMENT
 D'ARTICLES RELIGIEUX et de FANTAISIE
 GROS ET DÉTAIL.

JOSEPH FONBONNE

Boulevard de la Sauvenière, 154,
 LIÈGE.

VIENT DE PARAÎTRE ET EST
 EN VENTE

à la librairie COLLÉE,
 Grand'Place, à Tongres:

COMPTE-RENDU

DU
 Congrès Archéologique
 et Historique de Belgique,
 TENU A TONGRES DU 4 AU 8 AOUT 1901,

sous la direction de la Société
 Scientifique et littéraire du Limbourg,
 à l'occasion de son 50^e anniversaire,

PUBLIÉ PAR
 FRANÇOIS HUYBRIGTS,
 Secrétaire-Général du Congrès.

Deux volumes, 716 pages, avec nombreuses planches hors texte, prix: 5 fr.

BIJVOEGSEL AAN DEN POSTRIJDER

van den 6 December 1902.

Menscheneterij.

Als een bewijs dat in Zuid-Afrika de menscheneterij nog steeds in sommige stammen algemeen in gebruik is. Deelen wij het volgende mede. De Batetela's is een wreed vuil volk dat in stinkende hutten woont, in zijne gesprekken en gebaren de onbeschaamde zedeloosheid aan den dag legt, en altijd op menschenvleesch verleekerd is.

Zoo is men verplicht de eenige Batetela, die zich tusschen de achthonderd slaven bevinden, welke men in den laatsten krijgstoet aan de Araben ontrukkt heeft, met de uiterste strengheid in het oog te houden. De lieden van dien stam zijn verbeterlijke menschenvereters. Laat er ons een voorbeeld van geven. Een blanke, op reis moedende gaan, had tusschen de bevrijde Batetela eenen jongen gekozen om hem te dienen. De knaap had een goed voorkomen, was verstandig en goed. Kortom, zijn meester was uiterst met hem tevreden. Na verschillende dagen met hem gereisd te hebben, komt het negerken in de tent van zijnen meester, die op dien oogenblik druk bezig was met brieven te schrijven, en vraagt hem beleefd de toelating om een groot mes te gebruiken, dat op de tafel lag. De blanke, meenende dat het mes tot een of ander werk in de keuken moest dienen, siemt toe. Eenige stonden later hoort hij een geschreeuw gevolgd van een gerucht, als het reutelen van eenen stervende. In eenen sprong rijt hij buiten, en achter de tent vindt hij zijn knechtje, met het bloedend mes in de hand gezeten op het lichaam van een klein kind, dat hij de keel afgesneden had. — Ellendige, wat doet gij luilt de blanke. — Niets. Ik verschaft mij maar wat nyama, vleesch. Sedert acht dagen dat ik u dien heb ik er nog geen beproefd, en thuis at ik er alle dagen. Op het zien van die afgrijpselijke openhartigheid, die ontzettende eenvoudigheid, die onmenselijke goede trouw in de uiterste wreedheid, scheelde het weinig of de blanke viel kwalijk van schrik en walg; slechts met moeite — zoodanig was hij aangedaan — kon hij den moordenaar waarschuwen dat hij hem op staanden voet zou neerschieten, indien zoo iets nog kwam te gebeuren. Daarop vluchte de kleine neger, gansch bespat met bloed, in het dichte kreupelhout en verdween. Er valt niet aan te twijfelen of na het vertrek van zijnen meester zal hij teruggekomen zijn om zich aan het slachtoffer te vergasten.

Een ander geval is mij zelven overkomen. Op mijne eerste terugreis naar de kust, vernachte ik in een dorp der Bachilange, waar een mijner dragers mij eene kleine, zeer zindelijke hut bezorgd had. Daar ik zeer laat aangekomen was, en uitgeput van vermoeienis, nam ik haastig mijn avondmaal; en mij in het donker ontkledende, legde ik mijnen bril op een schap, dat juist boven mijn bed was. Het is op dat schap dat de neger alle avonden zijn eten wegzet, om het tegen mieren of ratten te behouden. Des morgens stond ik zeer vroeg op, om eenen grooten dagreis te kunnen afleggen, en, rondtastende om mijnen bril te vinden, stiet ik de hand op een been, dat noz met vleesch bedekt was. Te lang is het, dacht ik, om van eenen greitenbout te zijn! Zou het mogelijk het hespebeen zijn van een verken? Die dieren bestaan in deze streek niet. — Om te weten wat er van de zaak was, ging ik buiten bij het vuur in de open lucht, waar men bezig was met onze thee gereed te maken. O gruwel! Wat ik in de hand hield was de scheenpijp van eenen mensch; er hing nog klompvleesch aan, dat volgens al de regels van den keukenboek der zwarten, schoon bruin gerookt was!

Mijn knechtje Mangunga, die den weg der karavaan drijf keerden met mij heeft afgelegd, verhaalt zijne geschiedenis aan al wie er hem naar vraagt. Hij is afkomstig uit de omstreken van Mobeka, op de Mongala gelegen. Toen hij een jaar of tien oud was, werd de hoofdman van zijn dorp door een ander opperhoofd uit de gebuurte overwonnen. Al de mannen werden vermoord, de vrouwen en dochters geroufd, de kinderen weggevoerd om opgeëten te worden of om als slaven te dienen.

Klein van gestalte, maar dik en vet, werd Mangunga gepakt door eenen der overwinnaars, die hem de handen op den rug bond en hem niet ver van den oever aan een boom vastmaakte. Dan zegde de bloedorstige onmens tot het arme kind: « Kameraadje, ge zult hier blijven tot dezen avond, dan zal ik u komen halen, en dezen nacht zult gij hier verblijven! » — Dit zeggende streelde het monster met de hand over zijnen buik.

Eenige uren later kwam daar een stoomboot van den Staat aanleggen om brandhout op te doen. Toen de houtkappers in het bosch drongen, riep Mangunga hen, en smeekte hen al weenend en snikkend hem toch bij den kapitein te brengen, zeggende dat zijn beul weldra zou komen om hem te doden en op te eten.

De kapitein Jensen, door het innemend voorkomen van het manneken bewogen, bracht het mede naar Leopoldville, waar ik het in mijnen dienst nam. Verstandig, werkzaam, vroolijk van inborst, is Mangunga een voorbeeldig knechtje. Heden is hij chris-

ten, en bevindt zich in het weeshuis te Manda. Hij heeft zijnen bevrijder de ionigste dankbaarheid gewijd, en aanziet overigens al de blanken als zijne vrienden; zijne landgenoten, integendeel, boezemen hem sedert zijn akelig wedervaren, eene schrikkelijke vrees in. Toen ik, binst mijne laatste reis, Mobeka voorbijkwam, durfde hij den stoomboot niet verlaten en hield zich in mijne kajuit verborgen tot dat men het anker gelicht had.

Een kind der zending van Sint-Jozef te Luluaberg, het knechtje van Pater Garmyn, een allerliefst knaapje, bekende op zekeren dag, toen wij hem over het menscheneten ondervroegen, dat, na een gevecht tusschen de lieden van zijnen stam geleverd, hij en zijn broeder voor hun deel niets gekregen hadden dan een menschenhoofd. En de twee kleine bengels hadden hevig met elkander getwist om te weten wie van hen twee op wie drij vingers zou bekomen. Het schijnt dat de hand een uitgelezen fijn brok is. Maar, voegde het negerke er bij, vele mijner tegenwoordige makkers hebben vroeger betere kans gehad, en weten door eene lange ondervinding hoe lekker een stuk nyama van eenen vijand smaakt. Dit alles bewijst nog eens te meer dat die ijselijke gewoonte algemeen is. Het zal veel tijd en strenge maatregelen vergen om ze uit te roeien. In de streken waar de blanken invloed hebben, eet men nog slechts in het geheim menschenvleesch; maar elders wordt die gruwel voor een natuurlijk en wettig gebruik aanzien.

Tijdens ons verblijf in de zending van Sint-Jozef, had er op den staafpost het volgende plaats. Er was onlangs een troep bevrijde slaven aangekomen. Op zekeren morgen, toen de officier, met het toezicht over dat volk belast, de namen afriep, eene oefening waarbij al de zwarten moeten tegenwoordig zijn, om hun rantsoen te krijgen en hun dagwerk de hooren bepalen, kwam er een neger aangelopen en ging op zijne plaats staan waar hij een open korf op den grond neerzette. De officier gaat langs de rijen heen, en oadert toiden kerel, die bij het aflezen van zijnen naam stoutweg antwoordt tegenwoordig! Bij toeval, werp de blanke eenen blik naar den korf, en ontdekt daarin een half ontboden menschenarm.

— Wat is dat, schelm!

— Dat is mijn aandeel vleesch voor later.

— Waar hebt ge dat gehaald?

— Niet ver van hier, ik heb het van het lijk gesneden, dat men gisteren avond begraven heeft. Ik had zulke groote lust om vleesch te eten; het is zonde zulke lekkerlij door de mieren te laten opeten!

Dit zeggende, liet de domme neger glim-